

„OMA RAHU MA ANNAN TEILE.”

Joh. 14,27.

Meie Aeg

KRISTLIK BÜLLETÄÄN

NR. 3 (9) 1990

2. AASTAKÄIK

«Jumala suurus on meile mõistetamatu. «Jehoova, kelle aujärg on taevas» (Ps 11, 5), on oma Vaimu kaudu samas kõikjal. Ta teab kõike täpselt ja Ta on isiklikult huvitatud igast oma loodust...»

Kõige Looja lõi inimhinge selliseks, kes on võimeline tundma ja armastama. Jumala enda olemus on selline, mis rahuldab hinge vajadused. Mitte mingisugune ebamäärane põhimõte, mingisugune umbisikuline olemus või pelk mõju ei saa rahuldada ini-

mese vajadusi ja igatsust, kes võitleb elumurede ja kannatuste ning patuga. Ei piisa uskumisest käsuõpetusest ja võimsusesest, asjadesse, mis ei tunne kaasa ega kuule iialgi appihüüdu. Me vajame teadmist, et on olemas kõikvõimas käsivars, kes meid kannab, igavene sõber, kes meid armastab. Meil on tarvidus haarata käest, mis on soe ja usaldada südant, mis on täis hellust. Just sellisena on Jumal ise end oma Sõnas avaldanud.

Alati ja kõikjal, kõigis meie muredes ja ahas-

tustes, kui sihid näivad süngeina ja tulevik hirmutavana, kui tunneme end abitute ja üksildastena, saadetakse vastuseks usupalvele meie juurde Trööstija.

Olukorrad võivad meid lahutada kõigist maistest sõpradest, kuid mitte mingid olukorrad või vähemaad ei saa meid lahutada taevasest Trööstijast. Ükskõik, kus me siis oleme, kuhu läheme, on Tema alati meie paremal käel meid aitamas, toetamas, kinnitamas ja julgustamas.

Meie Trööstijat nimeta-

takse «Tõe Vaimuks». Tema eesmärk on selgitada ja säilitada tõe. Tema elab südames eelkõige tõe Vaimuna, ja nii saab Temast meie Trööstija. Tões on rahu ja loohutus...»

EGW

KÄESOLEVAS

NUMBRIS:

Meie usume Pühasse

Vaimusse

Samm-haaval

Oleevangeeliumist ja

jumalateenistusest ning nõiavitsast ja maagiirgusest

Meie usume, et Püha Vaim, Jumaluse kolmas isik, on Kristuse esindaja maa peal ning juhib patuseid kahetsusele ja kuulekusele kõikide Jumala nõudmiste suhtes.

Piibel kõneleb Isa, Poja ja Püha Vaimu tegevusest planeedil Maa alates loomisest kuni taasloomiseni. Me kohtume Püha Vaimuga juba Piibli esimeses peatükis: «...ja Jumala Vaim hõljus vete kohal.» Tema jätkuvat tegevust meie keskel on kirjeldatud Piibli viimases peatükis nii: «... ja Vaim ja pruut (Kristuse kogudus) ütlevad: «Tule!»»

Mõni on nende mõtetega seoses väitnud, et kristlased usuvad kolmesse Jumalasse. Ei, me usume Kolmainu Jumalat, kusjuures kolme Jumaliku Isiku vahel on selline tegevusühtsus ja kooskõla, et öeldes «Sina», ei riiva me kedagi ja kasutades Jeesuse õpetuse kohaselt pöördumist «meie Isa», ei väärata me adressaadiga. Jeesus ütles: «Kes mind on näinud, see on näinud Isa» (Jh 14, 9). «Sest mida Isa teeb, seda teeb Poeg nõndasamuti» (Jh 5, 19). Täpselt sama on kehtiv ka Püha Vaimu osas. «Aga Trööstija, Püha Vaim, kelle minu Isa läkitab minu nimel, see õpetab teile kõik ja tuuletab teile meelde kõik, mis mina teile olen ütelnud» (Jh 14, 26). «Aga kui Trööstija tuleb, kelle mina teile läkitan Isalt, tõe Vaimu, kes lähtub Isast, see tunnistab minust» (Jh 15, 26). «Tema austab mind, sest minu omast ta võtab ja kuulutab teile. Kõik, mis Isal on, see on minu päralt; sellepärast ma ütlesin, et ta võtab minu omast ja kuulutab teile» (Jh 16, 14, 15).

Inimesena Palestiina teid rännates oli Jeesusel pidevalt tarvis tõsta oma jüngrite pilgud ja mõtted maistelt probleemidelt ülespoole. Seda tegema mõjutasid Tema sõnad, eeskujud, lähedus. Tema isik kütkestas ja innustas neid ning õilistas nende mõtteid. Kuid Ta teadis ja koges inimolemuse ebapüsivust ning seda silmas pidades keskendas Jeesus lahkumisõhtul oma jüngrite tähelepanu kõige olulisemale — Ta tutvustas oma missiooni jätkajat maa peal. Jeesus kõneles: «Teie süda ärgu ehmu! ... Ma lähen teile aset valmistama. Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enese juurde, et telegi oleksite, kus mina olen» (Jh 14, 1—3). Jüngrid ehmusid ometi; kui Jeesus lahkus, kellest nad siis kinni haaravad. Ja siis esitles Jeesus neile Teda, kes pidi jätkama Tema asemel seda tööd maa peal. Ta ei viidanud paavstitooline ega kirikukogule, vaid lau-

Me usume pühasse vaimusse

sus: «Kui te mind armastate, siis pidage minu käsusõnu! Ja mina palun Isa, et Tema annab teile teise Trööstija, et see teie juurde jääks igavesti, tõe Vaimu, keda maailm ei või vastu võtta, sellepärast, et ta teda ei näe ega tunne; aga teie tunnete teda, sest tema jääb teie juurde ja tahab olla teie sees. Ma ei jäta teid vaesteks lasteks, ma tulen teie juurde... Kui keegi mind armastab, küll ta peab minu sõna ja minu Isa armastab teda ja me tuleme tema juurde» (Jh 14, 15—18, 23). Jeesus tõendas, et inimsugu ei ole hetkegi Jumala erilise tähelepanu orbiidist väljas.

Kui hea on, et Püha Vaimu näol on meil tegemist Isikuga, kuigi vahel ollakse hädas selle Isiku määratlemisega, kes võib ühtaegu viibida kõikjal ja suhelda kõigiga. Kuid see on probleemiks pigem meie piiratuse tõttu, sest Isiku puhul ei ole ju olulised tema kontuurid, vaid omadused. Teatud omadused ja võimed, mida on väljendatud Püha Vaimu puhul, on ainuomased just isikule.

Näiteks: 1. mõistus ja mõtted — «Aga samuti tuleb ka Vaim appi meie nõrjustele; sest me ei tea seda, mida paluda, nõnda nagu peaks, sest Vaim ise palvetab meie eest sõnades väljendamatute ohkamistega. Ja südamete uuri- ja teab, mis Vaimul on mõttes, et ta kooskõlas Jumalaga kostab pühade eest» (Rm 8, 26, 27). «Püha Vaim ja meie oleme arvanud heaks, et teie peale ei tohi panna enam ühtki koormat...» (Ap 15, 18).

2. tahe — «Ent kõike seda teeb üks ja sama Vaim, ja

gades igähele eriti, nõnda nagu tema tahab» (1. Kr 12, 11).

3. võime armastada — «Ent mina manitsen teid, vennad... Vaimu armastuse läbi, minuga ühes võidelda eestpalvetega minu eest Jumala poole» (Rm 15, 30).

4. Püha Vaimu on võimalik kurvastada, teotada, Talle valetada — «Aga Peetrus ütles: «Ananias, mispärast on Saatan täitnud su südame, et sa valet rääkisid Pühale Vaimule. Sina ei ole valetanud inimestele, vaid Jumalale! Mispärast on teil üks nõu olnud kiusata Issandat Vaimu» (Ap 5, 3, 4, 9). «Ärge kurvastage Jumala Püha Vaimu» (Ef 4, 30). Seejuures peab arvestama, et Jumala valulävi on võrratult madalam kui meil. Iga meie hoolimatus, ustavusetus ja salgamine teeb Talle palju valu. Kuid Temaga saab olla ka püsivas ja kestvas osaduses, millele meid just üles kutsutaksegi.

Suhtlemine Püha Vaimuga toimub samadel alustel nagu suhtlemine Jeesusega, kui Jeesus kõnniks nähtavalt meie seas. Jüngritest, nende südames parajasti võetud hoiakust, sõltus see, kas nad kondisid teed koos Jeesusega. Teda tihedalt ümbritsedes ja Teda kuulates või järgnesid mõnekümne meetrise vahemaaga, kui neil oli isekeskis probleeme, millest nad teadsid, et need ei ole Jeesuse kõrvade jaoks. Samadel põhjustel kardetakse, austatakse ja armastatakse (vahel kõike seda üheaegselt) ka Püha Vaimu. Inimene kaldub ikka Jumalaga «peitust mängima», unustades, et ükski sirm ega eesriie ei varja meid Tema pilgu eest; et meil ei ole tegemist põgusa mõjuga, vaid

jumaliku Isikuga. «Kuhu ma võiksin minna su Vaimu eest? Ja kuhu ma põgeneksin su palge eest? Kui ma astuksin taevasse, siis oled sina seal; kui ma teeksin endale aseme surmavalda, vaata, sina oled seal!» (Ps 139, 7, 8).

Kuid meil ei tarvitse page-da ega peituda Püha Vaimu eest, sest sarnaselt Jeesusele on Ta tulnud «otsima ja päästma, mis on kadunud» (Lk 19, 10). Tegelikult tunneb igäüks sisimas vajadust Jumala osaduse ja armastuse järele, sest «ta on nende südamesse pannud ka igaviku» (Kg 3, 11), s.t. igatsuse millegi tõelise, püsiva ja igavese järele. Tegelikult olemegi loodud Püha Vaimu templeiks. «Või te ei tea, et teie ihu on teie sees oleva Püha Vaimu tempel, kelle te olete saanud Jumalalt, ja et te ei ole iseeneste omad» (1. Kr 6, 19).

Inimese valikule vastavalt on võimalik seda «templit» oma residentsina kasutada ka kurjal vaimul. Püha Vaimu missiooniks ongi puhastada see tempel ja elada seal sees. Kahjuks teevad inimesed Püha Vaimu suhtes sama vea nagu Jeesuse kaasaegsed Jeesuse suhtes: nad püüavad omistada Talle Tema mitte-omast rolli, taotleda Temaht muud, kui Temal on plaanis. Jeesuselt oodati, et Ta hõivaks «Taaveti aujärje» Jeruusalemmas, lööks mõõgaga välja Rooma okupatsiooniväed ja teeks vägevate tegude läbi Iisraeli suureks, «rahvaste peaks». Ei mõistetud, et selline armetu väline olukord oli nende sisemiselt Jumalavastase eluhoiaku tagajärg.

Praegu oodatakse kristlaskonnaski valdavalt, et Püha Vaim tuleks ja rabaks uskmatus silmapaistvate imedega, lööks ateismi taanduma ja ükskord ometi toimuks ülemaailmne äratus. Püha Vaimu tegelik töö osutub «kärstitute» jaoks liiga tagasihoidlikuks, isegi pettumuseks, niikaua kui Talle ei anta sõnaõigust seal, kus Tema seda taotleb. «Aga kui variserid temalt küsisid, millal tuleb Jumala riik, vastas ta neile ning ütles: «Jumala riik ei tule tähelepanu äratades; ei ütelda ka mitte: Vaata siin! või: Vaata seal! sest emäe, Jumala riik on seespidi teie sees!» (Lk 17, 20, 21). See on pind, kus Püha Vaim kohtub inimesega.

Püha Vaim soovib inimese südamele koputada tuua teda esmalt patutundmisele. (Patutundmine on enam kui teadlikkus patust — see on valu oma patu pärast.) «Ja kui ta tuleb, siis ta toob maailmale selguse patu kohta» (Jh 16, 8). Seejärel, «kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nii et ta meile annab patud andeks ja

SAMM - HAAVAL ASTUDA - SELLEST SAAB KÜLL

...Mitte ainult leivast...

pun meid kõigest üle-
kõhtust» (1. Jh 1, 9), ning
annab meile rõõmsa tunnetu-
se õigusest, mis inimesel on
Jumala lapsena. Lühidalt —
Püha Vaim soovib puhastada
meie hingetempli ning elada
ja valitseda ise seal sees; Ta
soovib viia inimese mõtte-
viisi ja eluviisi kooskõlla Ju-
mala käskudega, taastada
inimolemuses sarnasus oma
Loojaga. «Et käsu õigus (st.
kooskõla Jumala käsuga, mil-
leks me ei olnud ise suurteli-
sed) täide viidaks meie sees,
kes me ei käi liha järele,
vaid Vaimu järele... aga
Vaimu mõtteviisi, see on elu
ja rahu» (Rm 8, 4.6).

Kui Püha Vaim elab inimeses, on viil ilmne. «Vaimu viil on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, heatahtlikkus, ustavus, tasadus, kasiinus; selliste vastu ei ole käsk» (Gl 5, 22.23). Kui inimene on tahtlik vastu võtma Püha Vaimu, siis Tema trööstib (Jh 15, 16), õpetab ja tuletab meelde Jeesuse ütlu-
sed (Jh 15, 26), toob jumaliku rahu südamesse (Jh 15, 27), annab õigel ajal märku patu, õiguse ja Jumala kohtu kohta (Jh 16, 8-10), juhatab inimese kõigesse tõtte (Jh 15, 26; 16, 13), toob Jeesuse meie südamesse (Jh 15, 26; 16, 14.15), palvetab koos meiega (Rm 8, 26.27), varustab koguduse vajalike andide ja väega (1. Kr 12, 1-11), kasutab ande ja väge eriti selleks, et juhtida siiraid Tema le aridunud kristlasi õpetuslikule üksmeelele ja kristlikule küpsusele (Ef 4, 11-16), pitseerib nende õige hoiaku Jumalas ja valmistab nad Jeesusega kohtumiseks Tema tulekul (Ef 1, 13).

Peetrus ütles Nelipühijutluses: «Parandage meelt ja igauks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse pattude andekssaamiseks, ja siis te saate Püha Vaimu anni. Sest teie ja teie laste päralt on see töotus ja kõikide päralt, kes on kaugel, keda iganes Issand, meie Jumal, kutsus enese juurde» (Ap 2, 38, 39).

REIN KÄSK

Sarnaselt päevade tulekuleminekule kohtume oma elus tahes-tahtmata nii hea kui halvaga. Meid puudutab meeldivalt kaasinimese lembus, kuid mis seal salata — hoopis sagedamini kui sooviks, satume oma teedel olukordadesse, kus meie tagasihoidlikku osa ei hinnata, heasoovlikkust ei mõisteta, südamest tulevaid siiraid tundeid aavääristatakse.

Enamikel juhtudel arvatakse, et homme päev on eilsest parem, võimalusterikkam ja igas mõttes lootustandavam. Ja küllap sellepärast seostamegi parema ja ilusama osa oma elust tulevikuga.

Kahju küll, aga tegelikkuses ei lähe alati nii nagu planeeritakse. Kõik lootused ei täitu ootuspäraselt, ning vaatamata headele soovidele ja palvetele on tagasivaade läbikäidud teele sageli kurvakstegev. Tõsi, leidub ka usklikke, kes arvavad väga enesekindlalt, et on saavutanud taseme, kus ükski kiutsatus mingit mõju ei avalda, ükski patt ei ohusta. Samas võib aga üsna tühine insident selliste enesekindlate inimeste kurva tegelikkuse sootuks ootamatu kandi pealt avada. Pidevaks võidueluks, lõplikuks võiduks läheb tarvis hoopis rohkemat kui illusioone.

Mõningad psühholoogilised uurimused on tõestanud, et inimene näeb ennast mitte niisugusena nagu ta tegelikult on, vaid hoopis sellisena nagu ta tahaks olla. Pilt, mille enesest loome, on sageli illusoorne. Ja õnnetuseks pole usklikud selles asjas erandiks. Nende puhul võib antud probleem veelgi teravamalt avalduda, sest neil on uskmatutega võrreldes palju kõrgemad ideaalid. Isegi väga madala vaimuliku tasemega usklikus võib tekkida petlik mõte oma headusest, kuna tema eesmärk on saada heaks. Ja sageli märkab ainult kõrvalseisja, et asi on ideaalist kaugel.

Millest siis taoline olukord? Üks põhjustest on ehk see, et oleme harjunud vaatama ainult kahes suunas — minevikku ja tulevikku. Minevik on heast ja halvast läbi põimunud elukangas. Tulevik, kuigi salapärane, eksisteerib meie kujutelmis ilma halvata. Olevik täidab aga enamikel juhtudel mingit platvormi osa, millelt ühele või teisele poole vaadata. Aga uskum, kõik see, mis meis või meiega toimub, olgu siis heas või halvast suunas, toimub just praegu, antud hetkel, seega olevikus. Apostel Paulus ütleb: «Täna, kui te kuulete tema häält, ärge paadutage oma südant» Hbr 4, 7. Niisiis, praegune hetk otsustab. Ja seda mõistes ei tarvitse enam kahetsustundega minevikku vaadata ega tulevikult midagi enneolematut oodata. Vaimuliku stabiilsuse, rõõmu ja rahu annab Jeesuse Kristuse alaline ligiolek — ja mitte kusagil tulevikus, vaid just praegu, täna, antud hetkel.

Aega võib mõõta kuudes ja aastates, kuid ka päevades ja hetkedes. Ükskõik kui pikk on ärakäidud tee, ikkagi saab selle ära jagada sammudeks. Ja uskum, alati ei omagi tähtsust tee pikkus. Palju tähtsam on see, kuidas oleme astunud iga üksiku sammu sellel teel. Ühes vanas koguduselaulus on sõnad: Sest küllalt saab samm-haaval astuda. Mõnikord ei olegi võimalik rohkem kui ühe sammu kaugusele ette näha. Astume aga selle sammu nii nagu oleks see viimane meie elus ja sellest piisab. Ka Jeesus õpetas, et igal päeval saab küll omast vaevast. Meie käsutuses on tänane päev, käesolev hetk, see üks samm, mille võime väärikalt astuda. Jumal kingib õnnistuse ainult selleks üheks päevaks, Ta annab jõu ainult selle ühe sammu astumiseks. Ja sellest on küll.

Tuletagem meelde lugu inimesest, kes oli 38 aastat haiguse käes vaevelnud ja kellelt Jeesus küsis: «Kas sa tahad terveks saada?» «Loomulikult tahan, aga tiik, kust abi loodan saada, on kaugel,» vastas abivajaja. Võibolla oli tol hetkel väga raske haigele selgeks teha, et abi, tõeline abi ei olegi kaugel, vaid otse käe ulatuses, sammu kaugusel.

Tõenäoliselt on meigi põlvkonnal oma tiik, mille poole on suunatud abiotsiv pilk. Ja tundub, et see on üsna loomulik, sest elame ju oma ajastu seaduspärasustes. Meil on oma arusaamine õnnest, oma kontseptsioonid turvalisest tulevikust, helgest homsest. Samal ajal puudub aga sisemine kindlustunne. Mis seal salata, meie põlvkond kardab homset päeva, sest alati ei paistagi see just niisugusena, nagu ta paljude inimeste kujutelmis esineb. Inimkond on otsekui haige Betsata tiigi ääres, otsimas lahendust oma valuliste probleemidele. Aga Jeesus on ainsa sammu kaugusel ja ootab, et kõiki patumudast ja roojusest üles tõsta. Ta soovib asetada meie jalad kindlale evangeeliumi alusele. Ja kui see on toimunud, kingib Ta meile oma jumaliku jõu. Mitte selleks, et mägesid paigast tõsta, ka mitte selleks, et ühe hüppega enneolematutele vaimulikele kõrgustele tõusta. Ei, jõud antakse selleks, et samm-haaval edasi astuda. Pidagem mees, et võitjate teed mõõdetakse sammudega. Olgu need siis kaalukad ja väärikalt astutud.

AARNE KRIISK

Olavi Rouhe

ARUANNE JEEBUSUSE USUST

(Algus «Meie ajas» nr. 1 (7))

JEEBUSUSE SALADUS

Räägitakse, et Prantsuse revolutsiooni ajal pani üks innukas uuendaja aluse oma uuele usule ja hakkas otsima sellele pooldajaid. Pettunud, et tema usulistel aadetal polnudki sellist edu nagu ta oli oodanud, läks ta viimaks ühe piiskopi jutule, et saada temalt asja edasiviimiseks nõu. Piiskop vastas mehele nii: Jeesus Kristus löödi risti, suri ja maeti maha, ja kolmandal päeval tõusis Ta surnuist üles. Tähtke teie sedasama, siis on tõepoolest ka teil pooldajad.

Piiskop tabas asja tuuma. Maailm tunneb paljusid usu-rajajaid, kuid mitte ainsatki teist sellist nagu Jeesus. Ühelgi teisel ajaloolisel isikul ei ole olnud inimestele niisugust mõju nagu on Jeesusel. Tema sündimine on jaganud meie aja-arvamise kaheks. Ligi kaks tuhat aastat on ikka ja jälle küsitud, kes oli tegelikult see Petlemas sündinud ja Naatsaretis kasvanud puusepa poeg?

Kas Jeesus oli mässaja, radikaalsete vaadetega maailmaparandaja, oma lootustes pettunud utopist või poliitiline messias? Küsitakse tänapäeval.

PEALTNÄGIJATE TUNNISTUS

Evangeeliiumid, tähtsaimad Jeesuse elu käsitlevad allikad, avavad meile Jeesuse saladuse ning kõnelevad sellest, kes Jeesus tõeliselt oli.

Johannes jutustab oma evangeeliumi 20. peatükis sellest, kuidas Jeesus ilmus ülestõusmispäeva õhtul oma jüngritele, kes olid kogunenud tuppa, mille ukсед nad olid hoolikalt lukustanud — hirmust juutide ees. See oli sensatsiooniline taaskohtumine.

«Aga Toomas, üks neist kaheteistkümnest, keda nimetatakse Kaksikuks, ei olnud nendega, kui Jeesus tuli. Siis ütlesid teised jüngrid temale: «Me nägime Issandat!» Aga tema ütles neile: «Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemeisse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu!»

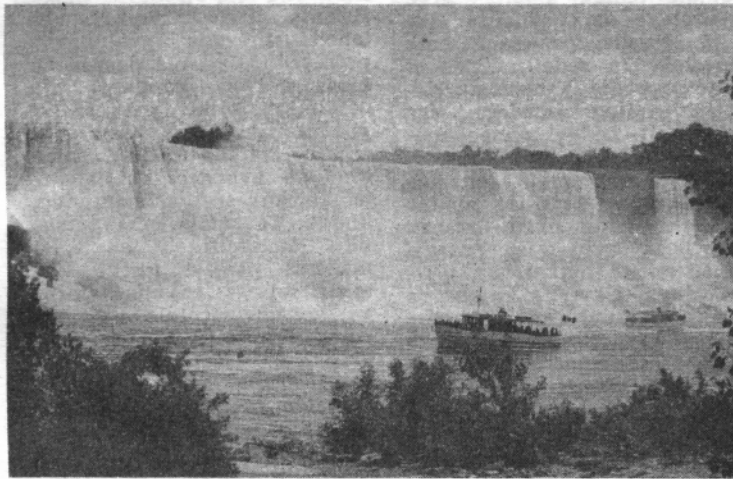
Ja kaheksa päeva pärast olid tema jüngrid jälle toas ja seisis nende keskel ja ütles: «Rahu olgu teile!» Selle järel ta ütles Toomasele: «Paije oma sõrm siia ja vaata minu käsi, ja siruta oma käsi siia ja pista see minu küljesse, ja ära ole uskmatu, vaid usklik!» (salmid 24-27).

Evangeeliiumis antud viidete põhjal võime otsustada, et Toomas oli otsekohene mees. Ta näis olevat mees, kes ei rahuldunud tõe suhtes mingite oletuste või ebatäpsete arusaamadega. Jeesus austas seda Toomasele loomuomast siira tõetsiia meelsust. Seepärast andis ta otsijale võimaluse isiklikult tõe uurida.

Mis veenis Toomast? Arvatavasti mitte see, et ta võis sõrmeaga Jeesuse haavu puudutada. Tõenäoliselt ta ei puudutanudki neid. Toomase kogemus ei põhinenud inimeste arvamustel ja ratsionaalsel otsustusel. Ta kohtas elavat Issandat. Ta kuulis Tema häält — mitte üksnes kõrvade, vaid ka südamega. Seetõttu pahvatas Toomas välja tunnistuse, millemi ta oma piiratud arusaamisega ei oleks suutnud ise jõuda:

«Toomas vastas ning ütles temale: «Minu Issand ja minu Jumal!»»

Huvitavaid kohtumisi

○ Niagara kosk. Kui imeline on Looja kätetöö!

KILLUD KÜLASKÄIGUST VAHTRALEHEMAALE

(Algus eelmises lehes)

Hamiltoni internaatkodu pole vanakeste hooldusasutus meie omases tähenduses. See on neljakorruseliste hoonete kompleks, milles vanal inimesel on isiklik kõigi mugavustega korter. Minu poolt nähtu oli kahetoaline, lisaks

väike köök, vannituba ja tualett. Põrandat kattis seinast seinani rüüuvaip. Suurte akendega valgusküllane elutuba oli maitsekalt sisustatud. Mugavas tugitoolis istudes ja korteriperenaieisega juttu puhudes ei suutnud kuidagi harjuda tšiasajaga, et olin internaatkodus. Niivõrd erinev oli see

kodumaal nähtust ja kogestust.

Mul oli võimalus viibida ka Toronto eestlaste kodudes. Keskmine kanadalane armastab elada eramus. Just sellepärast on suurlinnade territooriumid nii laiade valgunud. Eramud on põhiliselt ühe- või kahekorruselised bangalotüüpi majad, millele on iseloomulik avar elutuba tänavapoolses osas ning magamistoad aiapoolses osas. Eramute suurust ei mõõdeta mitte põranda üldpinna või tubade arvu järgi, vaid selle põhjal, mitu magamistuba on elanike käsutuses. Pooleldi maaalusel korrusel asuvad saun, töötoad, garaaz. Majad on elektri- või gaasiküttega, tubade soojust reguleeritakse termorelee abil, kusjuures soe õhk juhitakse ruumidesse põrandas olevate vastavate avade kaudu. Silma hakkas kunstiteoste rohkus toaseintel, samuti koduse olmetehnika rohkus ja täiuslikkus. Au sees on põhimõte: «Aeg on raha!» Seal osatakse teha tööd töö ajal ja samas vabal ajal tõeliselt puhata.

Tihti küsiti mult, et mis on mulle sellel külaskäigul kõige sügavama mulje jätnud. Raske oli vastata, sest uut ja huvitavat oli ju tõesti palju. Praegu ütlesin kõigepealt: Niagara juga. See oli tõesti meelde jääv ja kaunis vaatepilt: kaugelekostva kohina saatel sügavikku langevad veemassid. Kui imeline on Looja kätetöö!

Muljeterikas oli ka Toronto telemasti ja selle kõrval asuva uhiuue spordikompleksi külastamine. 553,33 m kõrgune teleturn on tänaseni maailma kõrgeim ehitus, Toronto omalaadne sümbol. Nelli kiirlifti, mis huvilisi 346 m kõrgusele vaateplatvormile viivad, ei asu torni sisemuses, vaid selle välisküljel. Ülessõit on närvekõditav elamus, sest lifti välissein on klaasist. Nähes, kuidas all asuvad hooned kiiresti tillukesteks muutuvad, on tunne nagu sööstaks raketiga taeva avarusse. Tahes-tahtmata mõtlesin seal Jeesuse Kristuse tagasitulekul maailma ajaloo lõpul. Apostel Paulus kinnitab: «Selle järele kistakse meid, kes elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilvede peal Issandale vastu üles õhku ja nõnda saame olla ikka ühes Issandaga» 1. Ts 4,17.

Teine lift viib edasi ülemisele platvormile (447 m). Seal avaneb vaade 120 km kaugusele. Kogu Toronto linn on otsekui peopesal ja pilvelõhkujatele saab «ülalt alla vaadata». Pilvelõhkujad on koondatud Torontos põhiliselt ühte Ontario järve äärsesse rajooni ning nende ehitamine üha jätkub. Vastupidiselt teistele maailma suurlinnadele, pole Toronto keskus veel lõplikult välja kujunenud. Arenguruumi on küllaga. Selle tõestuseks on ka

(Järg 6. lk.)

«MINA OLEN JEHOOVA, SINU JUMAL.»

Nimetas Jeesust Issandaks, kasutas Toomas nime, mis Vanas Testamendis oli omistatud Iisraeli Jumalale Jahvele. See oli kooskõlas Jeesuse enda poolt enda kohta öelduga. Toomase tunnistus näitas, et ta mõistis nüüd, et tema ees seis isik, kes aastatuhandeid tagasi oli ilmunud Moosesele põlvas pöösas, isik, kes oli kuulutanud Siinait kümme käsku ja kirjutanud need oma sõrmega kivilaudadele. «Mina olen Jehoova, sinu Jumal... sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval.» Kas Toomas astus sellega, et ta nimetas Jeesust oma Issandaks ja Jumalaks, üle esimesest käsust? Ei, ta lihtsalt väljendas tõdemust, et ta tundis ära Jeesuse olemuse.

Tõdemus, et Toomas kuulutas Jeesuse oma Issandaks ja Jumalaks — ja Jeesus selle tunnistuse heaks kiitis — tähendab enamat, kui paljud kristlased üldse tajuvad. Kui Jeesus on tõepoolest tõeline Issand ja Jumal, siis tähendab see, et Ta on ka Looja ja kõige algus. Sellest just evangeelium kõnelebki:

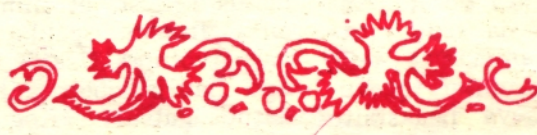
«Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal... Kõik on tekkinud tema läbi, ja ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud... Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel» (Jh 1, 1. 3. 14).

Toomasest hiljem tunnistas apostel Paulus Jeesuse isiku ainulaadsest saladusest, kui ta kirjutas: «Sest tema läbi on loodud kõik, mis on taevastes ja mis on maa peal, mis nähtav ja nähtamatu... Kõik on loodud tema läbi ja temasse; ja tema ise on enne kõiki, ja kõik püsivad koos tema sees» (Kl 1, 16. 17). Paulus kuulutab, et kogu universum ühineb Too-

mase tunnistusega: «Et Jeesuse nimes nõtkuksid kõik põlved, niihästi taevaliste kui maapealsete kui ka maa-aluste omad, ja iga keel tunnistaks, et Jeesus Kristus on Issand, Jumala Isa auks» (Fl 2, 10. 11).

Piibel näitab selgesti, et Jeesus Kristus ei alustanud oma tegevust inimkonna heaks hoopiski alles siis, kui Ta inimesena Petlemas sündis, ligi kaks aastatuhandet tagasi. «Enne kui Aabraham sündis, olin mina!» ütles Jeesus ise juutidele (Jh 8, 58). Ta kasutas siin — kuigi meie keelde tõlgituna ei tule see nii selgesti esile — püha Jumala nime «Mina olen», kellena Jumal oli ennast esitlenud juba Moosesele (vrd. 2 Ms 3, 14, 15). Jeesus ütles otse, et Ta oli Messias ja lisaks sellele samastas ennast Isa Jumalaga, öeldes: «Mina ja Isa oleme üks!» (Jh 10, 30). Oma tunnistuse ja kogu Uue Testamendi tõenduse kohaselt ON Jeesus tõesti Jumal ja Issand. See tõde tähendab kogu ristiusu olemuse seisukohalt äärmiselt tähtsaid asju.

(Järgneb)

PERENURK

Kuidas sa tunned ennast siis, kui sa küünitad kiki-varvule tõustes millegi järele ülemiselt riulilt, kuid soovitud jääb ikkagi puudu mõni napp sentimeeter; või kui sa oled leppinud kelle-gagi kokku kohtumise, ent sul tuleb kõlekülmas oodata terve tund; või kui sa oled teinud vea, aga ei tea, kus? Lapsed muutuvad pahuraks tegelikult samade asjade peale, mille peale täiskasvanudki ehk siis, kui

— teised ei pööra neile pisavalt tähelepanu

— teised ootavad neilt rohkem kui nad oskavad või suudavad

— asi, mis on nende jaoks tähtis, läheb viltu

— nad pettuvad oma ootustes

— nad ei ole saanud piisavalt puhata või süüa

— haigusevimm on sees.

Kui väikese sõbra rabe käitumine sind vihastab, siis mõtle natuke oma tõreduse-tekitaajale. Lapselt ei tohi sa nõuda rohkemat kui eneselt ja niipaljutki mitte.

Kuidas sa tunneksid ennast siis, kui peaksid selleks, et mingile asjale vastust saada, jooksmas teise sabas, püüdes jutustada asjast, mis sinu jaoks on nii tähtis, kuid sind tõrjutaks korduvalt karatusega: «Ära sega mind kogu-aeg! Sa väsitad mind... VÄSITAD.» Või: «Tee ometi kiiresti, mida sa alati jorutad... praegu on kiire... ma ÜTLESIN JUBA, ET ON KIIRE!»

I. KARILA

Last ei kasvatata selleks, et ta oleks meie jaoks võimalikult mugavam ja vähem vaeva nõudev, vaid selleks, et ta tervena ja tugevana võiks täita oma tulevase koha elus ja leida ennast.

M. JOTUNI

KES KEDA JUMALA- TEENISTUSEL TEENIB

Omapärane küsimus, kas pole? Kõik näib ju niigi selge olevat: inimene käib jumalateenistusel ja teenib Jumalat.

Kui selle üle sügavalt mõelda, polegi vastus enam nii ühene. Siin peitub teatud mõttes ka religioosse teene idee. Pääaegu alati on inimene otsinud — ja seda mitte ainult paganluses — teid, kuidas vormiliku tegevuse läbi taeva heakskiitu ära teenida. Samasse süsteemi võib kuuluda ka jumalateenistuste külastamine ning sellega seoses ohvriannete või annetuste toomine.

Tõeline kristlik jumalateenistus erineb põhjalikult sellisest Jumala austamise süsteemist. Lõppude lõpuks ei teeni inimene Jumalat, vaid hoopis Jumal inimest. Kuidas nii? Kui Jumal poleks inimesi koguduse juurde kutsunud, oleks kristlik jumalateenistus mõttetu. Jumal on tõeline teenija. Ta tegutseb pidevalt usklikes oma Vaimu läbi, avab neile oma Sõna ja teeb nad õnnistuste vahendajaiks. Kes suhtub jumalateenistusse kui inimesepoolses-

se teenesse või arvab kirikus käimisega midagi ära teenida võivat, ei ole jumalateenistuse tähendust mõistnud.

Võibolla ei mõista kõik, et jumalateenistustel räägitakse meile väga lähedast Jumalast, mitte Kellestki, kes on kõrgel ja kaugel. Kristlased ei kogune Jumala ette Tema armu välja manguma, ei, Jumal on Kristuse isikus tulnud maailma oma loodolevustele õige mõistmist, lunastust, tooma. Jumalateenistusest osavõtt on seega üks tunnistus sellest, et inimene on Jumala pakkumise vastu võtnud. Usklik tunneb Laulja poolt väljendatud igatsust: «Koguduses ma kiidan sind, Jehoova!» «Tulgem, kummardagem ja põlvitagem, heitkem maha Jehoova oma Looja palge ette» (Ps 26, 12; 95, 6).

Kummardamine on üks tunnistus sellest, et inimene armastab ja austab oma Loojat ja Lunastajat. Lisaks sellele annab jumalateenistus usklikele võimaluse teenida oma annetega üksteist. Olgu nendeks muusika ja laul, grupivestlused piiblitunnis, Sõna seletamine vms. Nii on jumalateenistus saamine ja andmine, kuulamine ja edasirääkimine. Kes kuulnud edasi räägib ja saadut teistelegi edasi jagab, teenib sellega Jumalat.

Ja viimaks — jumala-

Lugeja soovib teada

teenistus pole ainult lühike selleks eraldatud aeg, vaid lahutamatu osa kogu kristlase elust, nagu nimetab Piibel. Apostel Paulus esitab usklikele üleskutse: «Mina manitsen teid nüüd, vennad, Jumala suure südamliku halastuse tõttu andma oma ihu elavaks pühaks ja Jumalale meelepäraseks ohvriks. See olgu teie mõistlik jumalateenistus» (Rm 12, 1). Ja Jaakoobus lisab: «Puhas ja laitmatu jumalateenistus Jumala ja Isa ees on see: vaeslaste ja lesknaiete eest hoolitseda nende viletsuses ja hoida ennast maailmast reostamatuna» (Jk 1, 27).

Raamatu «77 Fragen» põhjal
OLEV UUK

MIKS NIMETATAKSE JAKOOBUSE KIRJA VAHEL « ÖLEEVAN- GEELIUMIKS » ?

Kristliku teoloogia üks põhitõdesid on õpetus õigest usu läbi. «Kõik on pattu teinud ja on Jumala aust ilma ning mõistetakse õigeks täiesti muidu, tema armust, lunastuse läbi, mis on Kristu-

ses Jeesuses» (Rm 3, 23, 24). Algkristlikus koguduses ei olnud selle tõe mõistmisega probleeme, küll aga keskajal, mil katoliku kirikus võttis maad tegudekultus. Jumala heakskiidu ja pattude andestuse saamiseks olivat vajalikud askees, pikad palverännakud pühadesse paikadesse, indulgentside ostmise — nii õpetasid rahvast katoliku preestrid. Alles reformaatid, eesotsas Martin Lutheriga, avasid oma kuulajaile uuesti tõe armust, mida Jumal pakub inimesele kingitusena.

Martin Luther oli mees, kelle lemmikraamat oli Piibel. Lugesid aga apostel Jakoobuse epistlit, tundus talle nagu oleks see vastuolus tema poolt nii armastatud õpetusega õigusest usu läbi. Vagale reformaatoreile näis, et tekstid: «Eks Aabraham, meie isa, mõistetud õigeks tegudest, kui ta oma poja Iisaki viis ohvrialtarile?» ja «Te näete, et inimene mõistetakse õigeks tegudest ja mitte üksipäinis usust» toetavad katoliiklikku väärtust pääsemisest tegude kaudu. Tahtes oma suhtumist Jakoobuse tekstide näivasse vastuollu kuidagi väljendada, nimetas Luhter apostli kirja «öleevangeeliumiks».

KILLUD...

(Algus 4. lk.)

alles mullu kevadel valminud grandioosne suletava katusega staadion.

See hoone on umbes 30-korruselise maja kõrgune ning vapustav oma suurusjoonelisuses. 600 miljonit dollarit maksma läinud ehitist loodetakse tasa teenida 7 aastaga ja see on täiesti reaalne, sest spordivõistlused ning muud üritused meelitavad alati kohale majataie publikut. Varakatel inimestel on võimalus üürida endale 14-kohalised loozid maksumu-

sega 200 000 dollarit, ühtlasi kaasneb kohustus välja osta piletid kõigile aasta jooksul toimuvatele üritustele. Mõtle sin seejuures, kui vähe on inimene aastatuhandete jooksul muutunud. Endiselt kõlab kõrvu nõudmine: «Andke meile leiba ja vaatemänge!» Jah, Läänes on anda nii seda kui teist.

Kuna mul oli võimalus viibida Torontos jõulude ajal, sain osa tohutust värviküllusest, mis valitses linnas eriti õhtuti, kui majadel ja puudel süttisid elektriküünlad. Meelde jääb on ka nn. «jõuluvanaparaad», suur vaatemäng lastele. Arvati, et seda vaatatas kuni 750 000 ini-

mest. Rongkäigu juhataksid sisse ametiriides postiljonid, kes võtsid vastu laste soove Jõuluvanale. Siis tuli paraad oma täies hiilguses: klounid, orkestrid, ratsanikud ning arvukalt tuntud muinasjutunde tegelasi. Pääaegu paar tundi kestnud protsessiooni lõpetas uhkes põhjapõtrade saanis istuv Santa Claus, kes kõigile jõulutervitusi hüüdis ja keda rahvas ovatsioonidega tervitas.

Kõrvu selle kirevusega on meelde jäänud mitme vestluskaaslase kartus tuleviku ees. Piibel hoiatab inimesi üldise kriisi eest, mis tabab maailma enne Jeesuse Kristuse teist tulekut. Nende mõ-

tete üle arutledes kõlas ikka ja jälle küsimus: «Kuidas suudame meie, heaolu ja küllusega harjunud inimesed, lõpuaja raskustest võitjaina välja tulla? Teil seal Eestis saab kergem olema, sest te olete raskustega harjunud.» Võibolla on see tõesti nii. Kuid tänase päeva probleem on tõsiasi, et meie raskused on võtnud meilt midagi väga väärtuslikku — naeratuse näolt ja rahu südamest. Just neid omadusi kirgasid Canadale elanikud ja see oli üks suurim kogetud elamus Vaht-rالهemaal — kanadalane ise, tema heatahtlikkus, sõbralikkus ja tööarmastus.

REIN KALMUS

Miks just nii? Ehk leidis ta sellele nimetusele aluse Pauluse sõnades: «Teist alust ei või keegi panna kui see, mis juba on pandud, see on Jeesus Kristus! Aga kui keegi sellele alusele ehitab hoo-ne kullast, hõbedast, kalliskividest, puust, heintest, õlest, siis saab igatöö avalikuks, sest selle teeb selgeks Issanda päev, sest see saab tules ilmsiks ja tuli ise kat-sub läbi igatöö, mis-sugune see on» (1. Kr 3, 11-13). Seosed tegude ja päästmise vahel olid õled, mis kord Issanda päeva tules hävima pidid.

Täna võime öelda, et Lutheri suhtumine Jakoo-buse kirja oli ekslik. Suur reformaator rõhutas õpetuse «õigusest usu läbi» ühte külge — õigeks-mõistmist, ei mõistnud

aga, et Jakoobus rääkis selle töö teisest küljest

— pühitsusest. Mõlemad on inimese usuelus vältimatult vajalikud ning omavahel lahutamatu seotud.

Õigeksmõistmine tagab inimesele andestuse — Jumal kustutab inimese patud ja kingib puhta sü-dame. Pühitus on aga see, mis õigeksmõistmi-sele järgneb. Selle käi-gus korrigeerib Jumal inimese igapäevast elu, viies selle vastavusse ju-maliku moraali ja eetika normidega nagu seda õpe-tab Piibel. Pühitsuse käi-gus muutub meie mõtte-maailm, muutuvad meie motiivid ja vastavalt sel-lele ka meie sõnad ja teod. Me armastame Ju-malat ning soovime kogu oma eluga Teda teenida, just nii nagu tegi Abra-ham, kellest Jakoobus oma kirjas rääkis.

REIN KALMUS

Ma ei tea võidukaks eluks muud retsepti peale Ju-mala ees põlvitamise.

Minu ainus lootus on Jumala hääle mõju mu hin-gele. Ja seda häälet võin kuulda põlvedel. See annab märku mu südamele, kui vastuvõtliku meelsusega uurin Piiblit.

See valdab mu hinge, kui mõtisklen Jeesuse KIRSTUSE elu üle.

Me peame päevast päeva kuulama Jumalat, nii et Tema häälet ei muutuks üha vaiksemaks, kuni me ei kuule seda enam üldsegi, vaid üha selgemaks, kuni see muutub hääleks, mida meie kõrv kuuleb enne kõiki teisi hääli.

TERVISENURK

NÕIAVITSAST JA MAAKIIRGUSEST

Sõna «maakiirgus» tähistab oletatavat loodusilmingut, mille tõendamiseks on aastasadade vältel kasutatud «nõiavitsa». Nõiavitsa kui vana maagilise vahendi päritolu ulatub tagasi loodus-rahvaste nõiakeppide ja pühade puude oksteni. Hiinlased on nõiavitsa tundnud tõenäoliselt juba 4000 aastat tagasi. Klassikaline nõiavits on Y-kujuline oksaharu, mille puhul pole niivõrd oluline materjal või käsitusviis, vaid see, et vits vähimagi hõõre puhul reageeriks paindumisega.

On teada, et nõiavitsa kasutasid kaevumeistrid, vee-sõnne ja maagi otsijad. 17. sajandi lõpuks kasutati seda juba kõikvõimalikes eluvaldkondades — ka kadunud esemete otsimise, valede paljastamise, maatülide lahendamise ja kurjategijate jälitami-se puhul. Uue rakendusviisi andis vitsale käesoleva sa-jandi algupool, kui hakati usinalt uurima geofüüsikalisi nähtusi, eriti kiirgusnähtusi. Sellega seoses hakati rõhutama nõiavitsaga määratletud tsoonide haigust põhjustavaid omadusi.

Tavateadvusse on tugevasti kinnistunud arusaam, et nõiavits reageerib maakiirgusele, kuigi maakiirguse enda olemuse suhtes ei ole kaugeltki üksmeelet. Selle uskumuse sünnile on kaasa aidanud paljud käesoleva sajandi

algul esitatud oletused kiirguse olemusest. Üheks selliste seletusmallide eelkäijaks võib pidada 19. sajandil elanud austria keemiku Carl von Reichenbachi õpetust Odi jõust. Muistse germaanlaste jumala Odini nimega tähistati kogu looduses tunglevat jõudu, mida tundlikud isikud suutvat näha inimestest ja esemetest peegelduva kiirgusena- «odise lõõmana». Sama tagapõhi on austerlasest arsti Anton Mesmeri (1734—1815) mõtetel «magnetilisest jõust». Odi jõuga püüti seletada ka 1800-ndatel aastatel moodi läinud parapsühholoogilisi ilminguid ning nõiavitsa ja pendel-sõrmuse tegevust. See kajastus tolle sa-jandi kirjanduses ja sellest pärineb loosung: «Kõik kiirgab!»

1887. a. avastas Hertz elektromagnetilise kiirguse, 1895. a. Röntgen tema nime all tuntuks saanud kiired ja 1896. a. Becquerel radioaktiivsuse. Ka nõiavitsasse uskujad hakkasid kaaluma, kas mitte veesoontest ja maagi-aladest ei tõuse mingit vitsa mõjutavat kiirgust. Selle tulemusena sündis lugematul hulgal füüsikal põhinevaid, füüsikaliste nähtustega manipuleerivaid või lausa fantastilisi nõiavitsa reageerimist seletada püüdvaid mõt-tekäike.

◇ NÕIAVITSAST ...

(Algas 7. lk.)

1920-ndate aastate Saksa-maal hakati kõnelema maa-alustest veesoontest ja maagisoonest lähtuvast oletatavast energiast. Von Pohli käsitluse järele on «maakiirgus» teadusele veel tundmatu gammatüüpi negatiivse laenguga kiirgus, mis pärineb maapõue hõõguvast magmast, tiheneb eriliselt veesoonte ja maagilademetete piires ning kiirgab otseteed ülespoole. Prantsuse füüsiku George Lakhovsky arvamus mööda on see aga veesoontest ja mineraalkihitidest heistuv kosmilise kiirgus. Hoolimata kõrgist arvukatest püüetest ei ole nõiavitsa reageerimist saanud seletada ühegi kaasajal tuntud kiirgusvormiga.

Juba varase arstiteaduse esindajad on kirjutanud «vitsamehe pahast tundest», mida ta olevat tundnud vastavale maa-alale lähenedes. Kui «vitsamees» oli emotsionaalsema reaktsiooniga, väljendusid nähud autonoomse närvisüsteemi baasil — jäsemete kihelusena, pulsi kiirenemise-na, ebameeldiva tundenäo mao piirkonnas, higistamisena, nõrkus- ja palavushoogudena, külmavärinatena, isegi oksendamise ja pööritusena; või tunnetati siis vitsa paandumist. Enamus nõiavitsa kasutajast väitis, et neil ilmnedid rohkemal või vähemal määral need samad sümptomid.

Siit ei olnud enam suur samm edasi, et hakata rääkima veesoonte ja teiste nõiavitsa reageerima panevate kohtade kahjulikust mõjust tervisele, ning kinnistus arvamuse, et tundlikud inimesed magavad nende kohal rahutult. Märjiti, et kahjulikud mõjud ilmnedid ka loomade ja taimede juures. 1931. a. esitas Gustav von Pohl haiguste pika nimistu — unetus, uimasus, hommikused liigestevalud, närvilisus, neurasteenia, jäsemete nõrkus, reuma, podagra, astma, epilepsia, suhkurtõbi, kivitõbi, kasvaja, maksa-, sapi-, neeru-, põie-, kopsu- ja südamehaigused — mida kõike olevat mõjutanud voodi asetsemise suuremas või vähemas kiirguseväljas. Elukoha vahetamine olevat viinud isegi parandamatud haigused seaduspäraselt kiirele paranemisele. Pole ime, et pärast von Pohli ettekannet hakkasid paljud arstid toetama tema uurimusi ja taotlema vitsakasutaja-

te väljaõpet. Varsti lisati ka vähktõbi «patogeense ärritustsooni» registrisse.

«Nõiavitsateaduse» esindajad on kirjanduses oma positiivseid tulemusi esitanud. «Ametliku teaduse» esindajate vaatluste tulemused on seevastu peamiselt negatiivsed. Näiteks polnud 1946. a. Sveitsis Gassmanni poolt organiseeritud katses 16 vilunud vitsakäsitlejat võimelised seitsmelt katseväljalt osutama üheselt ühti selget «kiirgusvõõndit». 1971. a. Inglismaal korraldatud analoogilise katse ülesannete hulka kuulus vete otsimine, kaardi järele miinide otsimine ja veevoolu määramine looduses ning polüetüleentorus. Tulemused olid eelnimetatuga samasugused.

1952. a. avaldati Soomes korraldatud ruutkatse tulemused. Vitsakasutajad katsetasid kordamööda sajaks ruuduks jaotatud veerandhektarilisel maa-alal, kus vitsa paindus. Kõikide katseisikute andmed olid erinevad. Helsingi ülikooli botaanikaaias veesoonte määramise katses olid 42 osavõtja poolt esitatud veesoonte kaardid täiesti erinevad. Samuti ei olnud ühesugused sama katseisiku poolt eri aegadel sooritatud vaatluste tulemused. Ka paljud viimaste aastate uurimused toetavad pika aja jooksul kogunenud eitavat tõestusmaterjali. Eri katseisikute poolt leitud kiirguspunktide vahel pole täheldatud kokkulangevust ja ka sama isiku korduvad vaatlusandmed ei ühti.

Niisiis ei saa nõiavitsaga usaldatavalt määratleda ei maapõue varasid, veesoone ega kiirgusvälju. Ka pole nõiavitsa ilmingutesse uskujad ise üksmeelil oma erinevate tulemuste ja nähtude tõlgitsemises. Ebaõnnestumisi on püütud seletada nii individuaalsete omaduste, riietuse, taskute sisu, nõiavitsa kvaliteedi, miljöõ ning kliimaatiliste ja kosmiliste teguritega. Peale selle öeldakse kiirgusjooni pidevalt sündivat, hääbuvat, nihkuvat ja muutuvat. Ka on alati võimalus apelleerida asjasse mitte uskuvat inimeste ligiolekule.

Kõige selle põhjal on raske eemale tõrjuda mõtet, et nõiavitsailmingud kuuluvat mõttespekulatsioonide valda.

Refereeritud Pertti Arkko artiklist ajakirjast «Terveys» nr. 2 1988

Seitsmenda päeva adventistide koguduste aadressid Eestis:

Haapsalu	— Linda 6/8
Jõgeva	— Pargi 23
Jõhvi	— Zaslunovi 46
Kuressaare	— 8. märtsi 1
Narva	— Fedjuninski 24
Paide	— Jõe 16
Põltsamaa	— Kreutzwaldi 1
Pärnu	— Karja 3
Rakvere	— Pikk 33
Tallinn	— Mere puistee 3
Tartu	— Sõbra 19a
Türi	— Koidula 34
Valga	— Uus 26
Viljandi	— Uku 11a
Võru	— Lenini 9

Ühine jumalateenistuse aeg kõigis nimetatud kirikutes on igal laupäeval kell 10 — Piiblitund ja 11 — jutlus (v.a. Jõgeval vastavalt kl. 11 ja 12). Teiste jumalateenistuste kohta lähem info kohapeal.

Kirju teie ettepanekute, küsimuste ja sooviga tellida «Meie Aega» ootame toimetuse aadressil — 202 400 Tartu, Linda 9 (Tellimishind aastaks on 2 rbl.)